

Құрметті ата-аналар!

Бала тәрбиесі - ата-ана үшін күрделі де жауапты міндет. Жас шыбық иілгіш болса, жас адамда сондай жақсыға да, жаманға да бірдей бейім болатыны баршамызға мәлім. Сізге ұсынылып отырған көмекші құралда ата-аналармен жұмыс жүйесі көрсетілген. Ата - аналардың міндеті, ақыл-кеңестер, сауалнамалар, сұрақ-жауаптар, тесттер ұсынылды. Қазақта «Баланың бас ұстазы - ата-анасы» деген сөз бар. Жас кезінде дұрыс тәрбие алмаса есейе келе тәртібі қиындап, оқу үлгерімі нашарлап кетеді. Мұндай жағдайларда «не істеу керек» деген ой туады. Әрине, ата-аналар балаларының оқу - үлгеріміне күнделікті назар аударып, оны қадағалап отыруы қажет. Тәрбие ешқандай үзіліс, демалыс күндер дегенді білмейді.

«Ұлды тәрбиелеп отырып, жер иесін тәрбиелейміз, қызды тәрбиелей отырып, ұлтты тәрбиелейміз» деп тұжырымдаған.

«Бірінші сынып оқушысы нені білуі керек?»

6 жастағы бірінші сынып оқушысы білуге міндетті:

✓ Оз үйінің мекенжайы мен телефоны, мектеп мекенжайы мен телефоны, өз аты-жөнін, ата-анасының аты-жөнін, ата-аналарының жұмыс орнын, үйінен – мектепке, мектептен-үйге дейінгі жолды, жол ережесін, көшелерді қиып өту ережелерін, пәтер есігін жабу, ашуды, телефон арқылы телефон шалуды;

✓ Ауа райының өзгеруіне байланысты өзі киінуге, шешінуге, өз киімдері мен аяқ-киімдерін байқап отыруға, дұрыс жуынып, тарана білуге, өзі тамақты ысытып, ұқыпты ішіп, үстел үстін жинап кетуге, тамақ алдында және дәретханадан кейін қол жууды ескертпей-ақ өзі жууға үйрену;

✓ Мұғалімді, ата-ананы тыңғылықты тыңдап, олардың нұсқамаларын өзі орындауға және мұғалімнің, үлкендердің сұрақтарына ұялмай ашық, нақты жауап беруге; көмек қажет жағдайында достарының таныстарынан, басқа таныс емес адамдардан көмек сұрай білуге; өз уақытын жоспарлауға, бөлуге және тапсырманы ескертусіз, көмексіз орындай білуге;

✓ Жақсы дос болу – жаңа мектеп ұжымына баланың ойдағыдай енуінің бір кепілі. Баланы жақсы дос болуға үйрету; басқаларға көмек көрсете білу және қиындықтан алып шыға білуге үйрету; кітап, ойыншықтарымен еркін бөлісе білуге; басқалардың қателігіне ескертулер тыңдай білуге дайындау.

«Есте сақтаңыздар!»

Егер:

Баланы жиі сынасақ, жек көруді үйренеді;

Баланы келеке етсек, ол тұйық болып қалады;

Баланы мақтасақ, ол жақсылықты үйренеді;

Баланы қолдасақ, ол өзін бағалай білуге үйренеді;

Баланы кінәлай берсек, ол өзін кінәлаумен өмір сүретін болады;

Баланы шыдамдылықта өсірсек, ол басқаларды түсінетін болады;

Баланы шындыққа үйретсек, ол әділдікке үйренеді;

Қауіпсіздікте өссе, адамдарға сенетін болады;

Бала айғай-шу, ұрыс-керісте өссе, онда ашуқай болады;

Бала достық, түсіністік қарым-қатынаста болса, онда ол бұл әлемде достық пен сүйіспеншілік сезімді табады.

Бірінші сынып ата-аналары үшін жадынама

Балаларды оқыту мен тәрбиелеуде тек мектеп арқылы ғана нәтижеге қол жеткізуге болады. Бастауыш сынып мұғалімі – сіздердің сенімді одағыңыз және жанұяларыңыздың досы. Сонымен ақылдасыңыздар, мұғалімнің мәртебесін қолдаңыздар. Мұғалімнің жұмысындағы кемшіліктерді баланың көзінше айтпаңыздар, оны тек мектепте мұғалімнің өзіне айтыңыздар.

Сабақтарға, ата-аналар жиналысына қатысып отыруға тырысыңыздар. Егер жиналысқа қатыса алмаңыз, оны мұғалімнің өзіне жеке барып айтыңыз немесе бала арқылы қолхат беріп жіберіңіз.

Оқушының оқудағы жетістіктерін жиі біліп отырыңыз және «Бүгін жаңа не білдің?» деп сұрап отыру қажет. «Бүгін қандай баға алдың?» - деп дәстүрлі сұрақ қоя бермеуі керек. Ұл-қызыңызға түскен сәтсіздіктерге ашуланбаңыз, жетістіктеріне қуана біліңіз.

Үй жұмысын орындауды жиі бақылап отырыңыз, орындау барысында дұрыс көмек бере біліңіз. Балаға көмек көрсету, бақылау баланы шаршататын мораль, дәріс түрінде немесе дүрелеу түрінде болмауы керек. Негізгісі баланың оқуға деген ынтасын, қызығушылығын ояту.

Үй жұмысын тексере отыра, баланың өз мысалдарын келтіре білуге, орындалған тапсырманың дұрыстығын дәлелдей білуге бағыттап отыру қажет. «Неге?», «Дәлелде», «Басқаша болуы мүмкін бе?» деген сұрақтарды жиі қою керек.

Сыныпта өткізілген барлық іс-шараларға баланың қатысуына әрекет етіңіз.

Баланың әңгімелерін аяғына дейін тыңдауға тырысыңыз (өзі туралы, достары, мектеп туралы). Өзіңнің уайымыңызбен және балаңыздың қажеттілігімен бөлісіңіз.

Сыныпқа, мектепке міндетті түрде көмек көрсетіңіз.

Баласының сеніміне кіру үшін ата-анаға қажетті кеңестер.

Құрметті ата – ана!

Қазақ халқы дүниеге жаңа келген баланы періштеге теңеген. Ал сол баланың қандай болып ер жетуіне ең алдымен ата-ана тәрбиесінің ықпалы күшті екені жасырын емес. Ата-ана тәрбиесінің өз жемісін беруі, баланың тәрбиелі болып ер жетуі көп жағдайда бала мен ата-ана арасында өзара сенімнің болуына байланысты.

Сондықтан төменде берілген кеңестерге назар салыңыз!

-Балаңызға қандай жағдайда болса да көмек сұрап келген кезде көмектесуге әзір болыңыз;

-Мектепте күнделікті болып жатқан оқиғалар туралы балаңыздан сұрап біліп отырыңыз;

-Балаңыздың бойындағы, көңіл – күйіндегі өзгерістерді үнемі бақылап жүріңіз;

-Әр түрлі шешімі қиын мәселелерге байланысты пайдалы ақыл кеңестер беруге тырысыңыз;

-Балаңыздың жас ерекшеліктерін ескеріңіз, балаңызға кеңес бермес бұрын мектеп психологынан немесе класс жетекшісінен кеңес алып, тығыз байланыста болыңыз;

-Балаңыздың достарының қандай екенін ертерек анықтаңыз;

-Балаңызды мектепте және мектептен тыс уақыттағы тәрбиесін үнемі қадағалап отырыңыз;

-Балаңыздың болашағына – отбасындағы тәрбиенің елеулі әсер тигізетінін ұмытпаңыз;

-Балаңызға берген уәденізді әрқашанда орындаңыз.

РЕНІШТЕР НЕГЕ ӘКЕЛЕДІ

Кенеттен пайда болған және ақырындап жиналатын реніштер:

Неге әкеледі?

- «Өзіне кетуге» ұмтылуға;
- Оқшаулануға;
- Қарым-қатынаста шеттеуге;
- «Қатынастарды анықтау» ұмтылысына, бұл қақтығысқа ауысуы мүмкін;
- Қоршаған жағдайды «қара түстерде» көруге деген ұмтылысқа;
- Рационалдыдан эмоционалды ауытқудың артуына;
- Жүйке-психикалық шиеленісудің артуына;
- Белсенділіктің төмендеуіне;
- Танымдық белсенділіктің реніш объектісіне аударуға және, нәтижесі ретінде, түскен ақпаратты дұрыс бағалаудың шектелуіне әкеледі.

ЖАСӨСПІРІМДІ ӨЗІНЕ-ӨЗІ ҚОЛ ЖҰМСАУДАН НЕ ТОҚТАТУЫ МҮМКІН

ØБаламен қамқорлық қарым-қатынастарды орнатыңыз

ØЗейінді тыңдаушы болыңыз

ØҚатынаста шынайы болыңыз, қорқынышты жағдай туралы байыпты және түсінікті сұраңыз

ØПсихикалық ыңғайсыздық көзін анықтауға көмектесіңіз

ØБарлық мәселелерді дұрыс шешу үшін сенім орнатыңыз

ØБалаға оның тұлғалық қорларын тануға көмектесіңіз

ØБаланың осы шақта сәтті орнығуы үшін қолдау көрсетіңіз және болашақтағы бағытты анықтауға көмектесіңіз

ØЖасөспірімді зейінмен тыңдаңыз!

ОТБАСЫНДА БАЛАМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ЖАСАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

ØЖаманшылыққа күманданбаңыз;

ØМазак қылмаңыз;

ØАңдымаңыз;

ØТергеменіз;

ØТәжікелеменіз;

ØЖауапкершілікке мәжбүрлеменіз;

ØҚарым-қатынастың сырластық тәжірибесін бақыламаңыз;

ØҮйде тыныштық, сенім, қауіпсіздік ахуалын жасаңыз;

ØҮйде ашықтық принципі бойынша қарым-қатынас әдетін тудырыңыз;

ØӨзіндік тәжірибе құқығын беріңіз;